Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2025/1340

2025 7 9

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/1340

2025 m. liepos 8 d.

dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Žaliojo Kyšulio ginkluotosioms pajėgoms remti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([1]) nustatyta Europos taikos priemonė (toliau – ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką, kad būtų išsaugota taika, užkirstas kelias konfliktams ir stiprinamas tarptautinis saugumas, vadovaujantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu. Visų pirma, remiantis Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalimi, ETP turi būti naudojama pagalbos priemonių, pavyzdžiui, veiksmų trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumams, susijusiems su kariniais ir gynybos reikalais, stiprinti, finansavimui;

(2) jūros prie Vakarų Afrikos išlieka iššūkių kupina aplinka, kurioje didelę vis augančią grėsmę jūrų saugumui kelia piratavimas, ginkluotas plėšimas jūroje, jūrininkų grobimas, neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba, narkotikų ir ginklų kontrabanda ir neteisėta prekyba jais, taip pat tarptautinis organizuotas nusikalstamumas. Tai kenkia laivybos laisvei, kelia pavojų pagrindiniams prekybos maršrutams, viso regiono tvariam vystymuisi ir gyventojų ekonominiam pragyvenimui ir lemia aplinkos būklės blogėjimą ir biologinės įvairovės nykimą;

(3) Žaliasis Kyšulys tebėra ypač pažeidžiamas įvairių grėsmių, įskaitant piratavimą jūroje, terorizmą, prekybą narkotikais, prekybą žmonėmis, elektroninius nusikaltimus ir NNN žvejybą, dėl savo didelės išskirtinės ekonominės zonos ir geostrateginės padėties Atlanto vandenyno kryžkelėje, jungiančioje Afriką su Europa ir Šiaurės bei Pietų Amerika. Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų stiprinimas yra svarbus elementas siekiant įgalinti ir remti jūrų saugumo pastangas Žaliajame Kyšulyje ir Atlanto bei Gvinėjos įlankos regionuose;

(4) 2025 m. sausio 31 d. Briuselyje įvykusiame tryliktajame ministrų susitikime pagal Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio specialiąją partnerystę abi partnerės dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą pagal saugumo ir stabilumo ramstį, siekiant apibrėžti stipresnę saugumo koncepciją, laikantis Sąjungos integruoto požiūrio;

(5) 2025 m. kovo 10 d. Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai gavo Žaliojo Kyšulio prašymą Sąjungai padėti Žaliojo Kyšulio ginkluotosioms pajėgoms įsigyti pagrindinę įrangą ir paslaugas, kad būtų sustiprinti Žaliojo Kyšulio pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumai;

(6) paramos priemonės turi būti įgyvendinamos atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 išdėstytus principus bei reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([2]) ir vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis;

(7) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves bei demokratinius principus ir stiprinti teisinę valstybę bei gerą valdymą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma, tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės,

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528, (OL L 102, 2021 3 24, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

([2]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę, (OL L 335, 2008 12 13, p. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę (toliau – ETP) finansuotina paramos priemonė (toliau – paramos priemonė), pagal kurią teikiamos paramos gavėjas yra Žaliasis Kyšulys (toliau – paramos gavėjas).

2. Paramos priemonės tikslai yra:

a) stiprinti Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje;

b) prisidėti stiprinant bendrus Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų saugumo ir gynybos pajėgumus, kad būtų apsaugotas Žaliojo Kyšulio suverenitetas jūroje ir padidintas regioninis jūrų saugumas, taip geriau apsaugant jūrų laivus ir išteklius, pakrančių gyventojus ir jų pragyvenimo šaltinius, ir

c) stiprinti Žaliojo Kyšulio potencialą, susijusį su jo dalyvavimu Sąjungos bendros saugumo ir gynybos politikos operacijose, ir jo indėlį į bendrus veiksmus Jaundės struktūros kontekste.

3. Siekiant 2 dalyje nustatytų tikslų, paramos priemonės lėšomis finansuojama mirtinai jėgai panaudoti neskirta šių rūšių įranga ir šios prekės bei paslaugos:

a) vandenyno patrulinis laivas ir

b) mokymo kursai, susiję su pilotavimo metodais ir (arba) orlaivių techninе priežiūra.

Pagal paramos priemonę taip pat finansuojami susiję reikmenys ir paslaugos, įskaitant, jei reikia, techninį mokymą.

4. Paramos priemonės taikymo trukmė yra 48 mėnesiai nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 12 000 000 EUR.

2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir laikantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklių.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėju

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėju, kad užtikrintų, jog paramos gavėjas laikytųsi šiuo sprendimu nustatytų reikalavimų ir sąlygų – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos, įpareigojančios paramos gavėją užtikrinti:

a) kad pagal paramos priemonę remiami Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų daliniai laikytųsi atitinkamos tarptautinės teisės, visų pirma, tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;

b) tinkamą ir veiksmingą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto naudojimą tais tikslais, kuriais jis buvo suteiktas;

c) pakankamą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto priežiūrą, siekiant užtikrinti to turto tinkamumą naudoti ir prieinamumą operacijoms per visą jo gyvavimo ciklą;

d) kad joks pagal paramos priemonę suteiktas turtas nebūtų prarastas arba nebūtų perduotas kitiems asmenims ar subjektams nei tuose susitarimuose nurodyti asmenys ar subjektai.

3. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėjas pažeidė 2 dalyje išdėstytas pareigas.

4 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Už užtikrinimą, kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509, taip pat kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas laikantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklių ir pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo bei nustatymo integruotos metodinės sistemos, yra atsakingas vyriausiasis įgaliotinis.

2. Šio sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklą įgyvendina Portugalijos Respublikos Nacionalinės gynybos ministerija.

5 straipsnis

Stebėsena, kontrolė ir vertinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis stebi, kaip paramos gavėjas vykdo 3 straipsnyje išdėstytas pareigas. Vykdant tą stebėseną užtikrinamas informuotumas apie 3 straipsnyje išdėstytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos galėtų įvykdyti pagal paramos priemonę remiami Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų daliniai.

2. Įrangos ir reikmenų kontrolė po išsiuntimo organizuojama taip:

a) pristatymo patvirtinimas: perduodant nuosavybę pajėgos galutinės naudotojos turi pasirašyti ETP pristatymo pažymėjimus;

b) ataskaitų teikimas: paramos gavėjas kasmet turi pateikti ataskaitą apie veiklą, įvykdytą pasinaudojant pagal paramos priemonę patiekta įranga, reikmenimis ar suteiktomis paslaugomis, taip pat apskaitomų objektų inventorizacijos ataskaitą, tol, kol tokių ataskaitų teikimą Politinis ir saugumo komitetas (PSK) laiko esant būtinu;

c) apsilankymai vietoje: paramos gavėjas, gavęs prašymą, turi vyriausiajam įgaliotiniui ir ETP auditoriams suteikti galimybę atlikti patikrinimus vietoje ir ETP auditus.

3. Užbaigus paramos priemonės įgyvendinimą, vyriausiasis įgaliotinis atlieka galutinį vertinimą, kad įvertintų, ar paramos priemonė padėjo pasiekti 1 straipsnio 2 dalyje nurodytus tikslus.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu, vadovaudamasis Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsniu, vyriausiasis įgaliotinis PSK teikia šešių mėnesių ataskaitas dėl paramos priemonės įgyvendinimo. Paramos priemonių administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį, be kita ko, teikia informaciją apie susijusius tiekėjus ir subrangovus.

7 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. Vadovaudamasis Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsniu PSK gali nuspręsti visiškai ar iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą.

2. PSK gali rekomenduoti Tarybai nutraukti paramos priemonės taikymą.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2025 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE